

Rīga

14.04.2016. Nr. _____

LR Ministru prezidentam Mārim Kučinskim

Kopijas:

LR Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētājam Ilzei Viņķelei
LR Saeimas budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas priekšsēdētājam Jānim Vucānam
LR Izglītības un zinātnes ministram Kārlim Šadurskim

Par Valsts emeritēto zinātnieku mūža grantu finansējumu 2017. gadam

Rakstām Jums Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) kopsapulces un Latvijas augstskolu profesoru asociācijas valdes vārdā, lūdzot atbalstu.

Saskaņā ar LR Ministru kabineta 2010. gada 27. jūlija Noteikumiem Nr. 692. „Valsts emeritētā zinātnieka statusa piešķiršanas kārtība” Valsts emeritēto zinātnieku padomei, kuras darbību nodrošina Latvijas Zinātņu akadēmija (Noteikumu 4. pants un Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) Līgums par LZA darbības finansēšanu 2016. gadā – p. 1.1.7) **katru gadu jānosaka valsts emeritēto zinātnieku kvota un tā jāsasaka ar LR IZM.**

Valsts emeritēto zinātnieku (VEZ) statuss Latvijā tiek piešķirts no 1996. gada. Sakarā ar krīzes laika ierobežoto finansējumu sākot no 2009. gada 1. janvāra IZM pārtrauca finansējumu VEZ nosaukuma piešķiršanai, kā arī no 2010. gada 1. janvāra VEZ ikmēneša mūža granti tika samazināti no Ls 200 līdz Ls 150 (213,43 EUR). VEZ statusa piešķiršana zinātniekiem tika atjaunota tikai 2014. gadā, tātad pēc pieciem gadiem. 2014. gadā IZM atvēra 30 vakances, 2015. g. – 25 vakances. Piešķirtais finansējums VEZ mūža grantiem 2015. gadā bija 606 140 EUR, gada beigās tos saņēma 244 zinātnieki.

2016. gadam papildus finansējums atkal netika piešķirts un jaunas vakances netika atvērtas. Bet situācija ir smaga un prasa rīcību, jo daudzi izcili zinātnieki ir slimību mocīti un mazturīgi cilvēki, lai gan visu savu darba mūžu ir atdevuši Latvijai, un VEZ statuss ir arī Valsts cieņas apliecinājums izciliem zinātniekiem un profesoriem.

Nepietiekamā finansējuma dēļ patlaban konkursa rezultātā ir atlicti vairāk nekā 50 zinātnieku iesniegumi VEZ statusa piešķiršanai, no kuriem vairāki gaida jau no 2008. un 2009. g., un jauni pieteikumi netiek pieņemti, lai gan visu Latvijas universitāšu senāti ir izvirzījuši jaunus kandidātus VEZ statusam.

Lai nodrošinātu zinātnieku sociālās aizsardzības pēctecību, 2017. gadā būtu jāatver **vismaz 35 jaunas vakances** VEZ statusa piešķiršanai, kam būtu nepieciešams **89 640 EUR** papildfinansējums.

Lūdzam paredzēt 2017. gada finansējuma plānā 272 (237 esošās + 35 jaunās) VEZ vakances, kuru grantu finansēšanai būtu nepieciešams **696 636 EUR** kopfinansējums.

LZA prezidents, akadēmiķis

Ojārs Spārītis

Latvijas augstskolu profesoru
asociācijas valdes priekšsēdētāja, akadēmiķe

Baiba Rivža